

Stemmer, end der nogen Sinde er afgivet ved Valg paa Færøerne i det hele taget. Hans Flertal vilde sikkerlig have været langt større, dersom ikke et stort Tal eller større Tal af de færøske Vælgere havde været fraværende med Fiskerskibene, hvilke Vælgere jeg er overbevist om vilde have støttet Rigspartiets Kandidat, hvis de kunde være komne til Stede. Grunden til den store Deltagelse i Valget og til Valgets Udfald var, at Separatisterne kortere Tid før Valget havde rejst deres Krav med Hensyn til Øernes Stilling i Riget og det færøske Sprog. Man havde vel tidligere hørt en Del om disse Sager, men Vælgerne paa Færøerne havde ikke tidligere haft fuld Forstaaelse af, hvad det gjaldt, men ved Valget her bleve disse Spørgsmaal brændende. Færøernes Stilling i det danske Rige er bestemt ved Grundloven og ved Lagtingsloven. Efter Grundloven har Færøerne 2 Repræsentanter i den danske Rigsdag, og denne Lov blev given for Øerne og gælder i fuldt Omfang for disse. Færøerne ere en Landsdel i det danske Rige ligesom de øvrige Amter. Ligesom disse have Færøerne deres særlige sognekommunale og særlige amtskommunale Sager, som styres af Sognekommunernes Forstandskaber og Lagtinget i Egenskab af Amsraad. Foruden at være et Amsraad har Lagtinget en særlig Stilling, som jeg her skal nævne. Lagtinget har at afgive Betænkning over de Øerne vedkommende Lovudkast, der af Regeringen forelægges det. Dets Betænkning skal endvidere indhentes over andre Genstande, som kunne anses for at være af indgribende Betydning for Landets Velværd, eller for hvis Bedømmelse den Indsigt og Erfaring, Lagtinget maa forudsættes at besidde, anses for at være af Vigtighed. Lagtinget er berettiget til at fremlægge Forslag til ny Love og andre offentlige Foranstaltninger. Lagtinget er berettiget til at indgive Besværinger med Hensyn til Lovenes Overholdelse. Desuden vælger Lagtinget Øernes Landstingsmand. Gennem sin Repræsentation i Rigsdagen og Lagtinget have Færøerne haft Lejlighed til at gøre sig gældende.

Det danske Sprog er og har længe været vort undervisnings-, Kirke- og Retssprog. Ved Siden heraf har det færøske Sprog al den Frihed, som Befolkningen ønsker og anser for hensigtsmæssig. I Skolerne tale baade Børn og Lærere meget færøsk. I Lærerskolen i Thorshavn er det blevet et Fag. Til Kirken har det faaet en vis Adgang. Enhver har Lov til for Retten

at tale færøsk, og der er truffet visse Foranstaltninger til, at den, der udtaler sig paa færøsk, ikke skal blive misforstaaet af Dommerne, som ikke fuldstændig forstaa dette Sprog; i Reglen forstaa de mere eller mindre deraf. I Lagtinget tales der af Medlemmerne, undtagen Formanden, udelukkende færøsk. Der har det færøske Sprog fuld Frihed. Overhovedet er der og har der aldrig nogen Sinde været Tale om nogen Tvang lige overfor det færøske Sprog.

Færøernes Stilling i det danske Rige og det danske Sprogs Stilling paa Færøerne ere ganske i Overensstemmelse med den historiske Udvikling paa Færøerne, ligesom Øernes Stilling er hensigtsmæssig og værdig. Dette skal jeg i Korthed paavise.

I Oldtiden, efter at Færøerne i det 9de Aarhundrede vare blevene befolkede med Nordmænd, udgjorde de en Fristat. Det var Separatismens Tid, uagtet den Tid netop var ved sin Afslutning i Norge og her i Danmark. I denne Tid havde Færøerne deres eget Ting, hvor de afgjorde deres Anliggender. Men det var den Gang i Virkeligheden ikke Folket, der afgjorde disse Anliggender, idet der paa Øerne herskede et Høvdingedømme. Denne Selvstændighed varede ikke længere end til 1035, da bleve Øerne underlagte Norge. Dette viser, at Selvstændighed, og Separatisme, ikke kan trives paa disse Øer. Det norske Riges Konger bleve Landets Lovgivere og dets Styrere. Norsk Lov gjaldt fuldt ud paa Færøerne. I 1380 bleve Færøerne sammen med Norge forenede med Danmark. I 1709 henlagdes de under Sjællands Stift, og da Norge i 1814 skiltes fra Danmark, bleve Færøerne ved dette sidste Rige. Det viser, synes jeg, at man den Gang anerkendte, at Færøerne vare et dansk Omraade. Grundloven af 1849 gjaldt og gælder, som jeg før bemærkede, uden nogen Begrænsning for Færøerne. Ligesom Færøerne i Oldtiden havde haft deres eget Ting, saaledes har der ogsaa senere været et saadant Ting paa disse Øer, Laugretten eller Lagtinget. Naar dette er oprettet, ved man ikke noget bestemt om, men man træffer ofte paa det i Historien. Det var i alt væsentligt en Domstol, men ved Siden deraf havde Øernes Beboere en Lejlighed til gennem denne Forsamling at fremsætte deres Ønsker og Klager for Øernes øverste Styrelse. I saa Henseende havde det Betydning som et Organ for Befolkningen. Men det havde aldrig nogen Sinde Lovgivningsmyndighed; overhovedet havde det